

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “27” вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Правові основи соціальної роботи
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 32 год. Семінарські заняття – 42 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу:

формування системи знань про нормативно-правове забезпечення діяльності установ соціальної роботи та соціальних працівників в Україні та світі, основ знань про право соціального забезпечення, як профільну галузь права для правового регулювання соціального обслуговування, основні норми соціально-правових відносин в Україні.

Компетентності:*Загальні:*

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні:

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 12. Визначити зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

РН-19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1	Модуль 1. Тема 1. Правові основи соціальної роботи :поняття і зміст.	Знати основні нормативно-правові акти, які регулюють соціальну роботу. Вміти аналізувати їх зміст.	Опрацювання лекційного матеріалу
2	Тема 2. Міжнародні нормативно-правові акти у сфері правового регулювання соціальної роботи.	Усвідомлювати значення основних міжнародних соціальних стандартів для розвитку вітчизняного правового регулювання соціального захисту і соціальної роботи.	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару.
3	Тема 3. Теоретичні основи правового регулювання соціальної роботи в Україні.	Знати історію розвитку правового регулювання соціальної роботи. Розуміти теоретичні аспекти правового регулювання соціальної роботи в системі права соціального забезпечення.	Підготовка до заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання.
4	Тема 4. Правові основи надання соціальних послуг.	Знати нормативно-правове регулювання порядку надання соціальних послуг в Україні.	Опрацювання лекційного матеріалу
5	Тема 5. Правові основи соціальної роботи в	Розуміти особливості управління закладами надання соціальних послуг. Знати організаційно-кадрове забезпечення цих закладів.	Опрацювання теоретичних питань, Підготовка до

	зкладах надання соціальних послуг.	Усвідомлювати взаємозв'язок між правовими і етичними нормами в соціальній роботі	практичного заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання.
6	Тема 6. Організація правового регулювання соціальної роботи в сучасних умовах.	Знати основні принципи організації діяльності закладів надання соціальних послуг і їх правове регулювання.	Опрацювати відповідні літературні джерела, обговорення на семінарі, виконати словникову роботу.

7	Модуль 2. Тема 7. Технології правового регулювання соціальної роботи.	Розуміти суть правового регулювання видів соціальних послуг, які надаються населенню. Усвідомлювати зміст організаційно-управлінської діяльності керівника закладу надання соціальних послуг, компетентність соціальних працівників.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
8.	Тема 8. Правові основи соціальної роботи з дітьми та молоддю.	Знати нормативну базу щодо захисту і гартування прав дитини в Україні. Розуміти правові аспекти соціальної роботи з дітьми, які залишилися без батьківського піклування.	Опрацювання теоретичних питань. Підготовка до практичного заняття, вибір завдання.
9.	Тема 9. Правове регулювання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Запобігання і протидія домашньому насильству.	Усвідомлювати основні напрямки державної політики щодо забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків і жінок. Знати механізми запобігання та протидії насильству за ознакою статі.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять, складання списку запитань для конференції, дискусії
10.	Тема 10. Правові основи профілактики безпритульності і правопорушень неповнолітніх.	Розуміти положення нормативних актів, які регулюють соціальну роботу із цією категорією населення. Знати суб'єктів, які здійснюють заходи щодо профілактики безпритульності і правопорушень неповнолітніх.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
11.	Тема 11. Правовий супровід соціальної роботи із особами похилого віку.	Розуміти поняття «особи похилого віку». Знати положення нормативних актів, які регулюють соціальну роботу із цією категорією населення.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота

12.	Тема 12. Правові основи соціальної роботи з особами, які не мають права на пенсію, та інвалідами.	Знати положення нормативних актів, які регулюють соціальну роботу із цієї категорією населення. Усвідомлювати особливості соціальної роботи з ними.	Опрацювання теоретичних питань. Підготовка до практичного заняття, вибір завдання.
	Тема 13. Правове регулювання протидії торгівлі людьми	Розуміти принципи протидії торгівлі людьми. Знати суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
	Тема 14. Правові основи соціальної роботи із безробітними.	Знати положення нормативних актів, які регулюють соціальну роботу із безробітними. Усвідомлювати особливості соціальної роботи із цієї категорією населення.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
	Тема 15. Правові основи соціальної роботи із засудженими.	Знати положення нормативних актів, які регулюють соціальну роботу із безробітними. Усвідомлювати особливості соціальної роботи із цієї категорією населення.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
	Тема 16. Правові основи соціальної роботи із засудженими	Знати положення нормативних актів, які регулюють соціальну роботу із засудженими особами. Усвідомлювати особливості соціальної роботи із цієї категорією населення.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота

	Тема 17. Правові основи соціальної роботи з з різними типами сімей.	Правові наслідки позбавлення батьківських прав. Правові засади діяльності соціального працівника щодо захисту прав дітей-сиріт. Правовий статус дитини-інваліда та механізми захисту його прав.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
--	--	---	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	5
Контрольні роботи	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття		5		5		5		5		5								25
Самостійна робота																5		5
Індивідуальні завдання															5			5
К/р														15				15
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень		5		5		5		5		5				15	5	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурси у системі дистанційного навчання. 2. Силабус дисципліни для студентів. 3. Ганслі Т. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової 	

економіки. К.: Основи, 1996. 237 с.

4. Костецький В. Розвиток соціальної сфери в Україні. *Соціальна політика та соціальна робота*. 1996. № 1. С. 56-58.
5. Лукашевич М. П., Мигович І. І., Пінчук І. М. Соціальна робота в Україні: теоретико-методичні засади. К., УДЦССМ-МАУП, 2001.
6. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Центр навч. літератури, 2005. 172 с.
7. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту в Україні: Навчальний посібник. 2 - ге видання перероб., дон. К: Знання, 2008 663с.
8. Дубич К. В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім "Слово", 2015. 224 с.
9. Право соціального забезпечення України: підруч. / за ред. Пилипенко П.Д. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Ін Юре, 2010. 504 с.
10. Право соціального забезпечення України. Навчальний посібник / За заг. ред. П.Д. Пилипенка. Вид. 2-ге, змін. і доп. К.: Істина, 2010. 224с.
11. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посібн. К.; Знання 2005. 405 с.
12. Правові основи соціальної роботи : навчально-методичний посібник / уклад. Л. О. Гребінь. Умань: ПП Жовтий О. О., 2014. 140 с.
13. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська Академія", 2005. 253 с.
14. Шевчук П. І. Соціальна політика та соціальна безпека людини: Навчальний посібник. Львів: Вид-во ЛРІДУ УАДУ, 2003. 178 с.

Додаткова література

15. Соціальна робота / соціальна педагогіка : Понятійно-термінологічний словник / За заг. ред. І. Д. Звереві – К. : Етносфера, 1994. – 87 с.
16. Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
17. Тюття Л.Т. Соціальна робота : теорія і практика / Л. Т. Тюття, І. Б. Іванова. – К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Петришин Роман Андрійович

Контактна інформація викладача	+380505210355 roman.petryshyn@pnu.edu.ua
--------------------------------	---

9. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» -Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» -Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» -Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” -Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” -Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/</p>
--------------------------	---

Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ
	<p>“Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>

<p>Невідповідна поведінка під час занять</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>

Викладач

Петришин Р. А.